

ҚАРАЛДЫ:

Педагогикалық кеңес
отырысында. Хаттама №1

« ____ » ____ 2021 жыл

БЕКІТЕМІН:

«Жігерген» бабақжай» КМҚК
менгерушісі: А. А. Омарқұлова

«Ұлттық қазына»

вариативтік компоненттік шығармашылық жобасы

«Бәйшешек» ортаңғы топ тәрбиеленушілеріне арналған вариативтік
компонент бойынша шығармашылық жоба

(38 сағат, аптасына 1 рет)

2021-2022 оқу жылы

«Ұлттық қазына» шығармашылық жобасына

рецензия

«Ұлттық қазына» вариативтік компоненттік шығармашылық жобасының басым міндеті – өз елінің салт-дәстүрін білетін, құрметтейтін, бойында ұлттық құндылықтар қалыптасқан тұлға қалыптастыру. Осы негізде ұлттық қазынамыз арқылы әсемдікті игерген, сұлулықты сезінген, құндылықтарымызды қастерлей білетін қазіргі заман тәрбиеленушісі қалыптасады. Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасы арқылы этнопедагогика бағытына сәйкес түрлі салт-дәстүрлер мен ырым-тиымдарды үйренуге ерекше көңіл бөлінеді. Мектеп жасына дейінгі балалар салт-дәстүрлер туралы сұрақтар қойып, оларға жауап іздеуді үйренеді. Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасы бірнеше мазмұнға бөлінеді. Бірінші желі жалпы салт-дәстүрмен танысуға бағытталса, екінші желі салт-дәстүрді өмірде тиімді қолдануға бағытталған. Осы мақсатта бөбекжайдың «Мұражай» бөлмесі ертеде ата-бабаларымыз күнделікті тұрмыста пайдаланған ұлттық бұйымдар, тұрмыстық заттар, ұлттық киімдермен, киіз үй жабдықтарымен, мал әбзелдерімен жабдықталған. Мұражай этнопедагогика бағытында тәрбие беру ортасы - кішкентай бүлдіршіндеріміздің ұлтымыздың салт-дәстүрін, әдет-ғұрпын, тұрмыс-тіршілігін естіп қана қоймай, көздерімен көріп танып білуіне жағдай жасайды. Балабақша ойын баласының таным ордасы. Сондықтан бағдарламаның тағы да бір ерекшелігі - балалар тәрбиешінің нұсқауынан кейін жаңа білімді алу үшін немесе оны бекіту үшін, немесе оны практикалық тұрғыда пайдалану үшін өз икемі, қызығушылығы бойынша орталықтарда жұмыс жасайды. Орталықтар балалардың жас ерекшеліктеріне байланысты өзгеріп отырады.

Түсінік хат

Ерте кезде қазақ халқында бала тәрбиелеуге арналған қоғамдық орындар балабақшас, мектеп болмаса да, ата-аналар тәрбиені бесікте жатқан кезінен бастап-ақ халықтық жырлар мен әңгіме, ертегілер салт-дәстүр, әдет-ғұрып арқылы бере бастаған. Олар қызық-қызық ертегілер, ұзақ-ұзақ жырлар, тыйым сөздер,еңбек арқылы балаларының бойында жақсы қасиеттерді дамытқан. Сөз өнерінің әдемі кестелері олардың сөздік қорын байытып, бірте-бірте мағыналы да,мәнді сөйлеуге жаттықтыра білген.

Тәрбие - бүкіл адамзаттың алтын бесігі, ал қазақ педагогикасының өткені ата-бабаларымыздың асыл сөздерінде, салт-дәстүрінде жатыр. Дала мектебінің тәрбиесі ананың сүтімен, бабаның қанымен ұрпақ бойынан өз жалғасын тауып отырды, өмір қиындығы төзімділікке баулыды. Ана сәбиін өмірге қалай баулыса, ұлт өз ұрпағының тарих көшінен қалмауын қадағалайды. Жазуымыз бірнеше мәрте өзгергенімен ұлттық тәрбие жойылмады. Туған халқымыздың тарихы, салт-дәстүрлері ұлттық тәрбие негізінде ұрпақтан-ұрпаққа, сан ғасырлар бойы сары майдай сақталып, аманат болып қалып отырды.

Еласымыз Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру-мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына жолдауында «Кішкентай бүлдіршіндердің дамуына ықпал ететін-үздіксіз білім берудің алғашқы сатысы ретіндегі мектепке дейінгі білім беруге баса назар аударған жөн. Және бұл сатыны олардың шығармашылық және интеллектуалдық қабілеттерін дамытуға арналған тиімді бағдарламалармен қамтамасыз ету қажет»- делінген.

Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңында: «Білім беру жүйесінің басты міндеті-ұлттық және жалпы адамзаттық қазыналар, ғылым мен практиканың жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыру үшін қажетті жағдайлар жасау», - деп ерекше атап көрсетілген. Осы Заңның 8-бабында «Білім беру мекемелеріндегі тәрбиелеу бағдарламалары этномәдениет элементтерімен байытылады», - делінген.

Халқымыз «Қисық біткен талды жастайынан түземесе,буыны қатқан соң оның көлеңкесі де қисық болып тұрады» деп бекер айтпаса керек. Осыған байланысты бүгінгі бүлдіршіндерді жетілген азамат етіп тәрбиелеу, балабақша жауапкершілігін де арттыра түсуде. Себебі біздің халқымыз үшін бала тәрбиесі бүкіл зиялы қауымның, бүкіл қоғам шұғылданатын ұлағатты

істің тұтас бір кешеніне айналып отыр. Еліміз тәуелсіздік алғаннан кейін ұлттық мектептер, балабақшалар ашылып, ондағы оқыту мен тәрбиелеу бағдарламасына өзгерістер енгені белгілі. Сондықтан да халықтық педагогиканы оқу қызметтерінде, оқу қызметінен тыс тәрбие жұмыстарында қолданып, оны тәрбиеленушілердің бойына сіңіру – біздің басты міндетіміз. Ол үшін ұлттық білім беру жүйесінде негізгі мына екі бағытты ұстанғанымыз жөн:

1. Ұлттық педагогиканың негізінде тәрбиеленушілерге білім мен өнеге берудің тиімділігін көтеру.
2. Халықтық тәрбиенің ықпалы мен пайдасын ұқтырып, ұлттық сана сезім тұрғысынан тәрбиеленушілерді тәрбиелеу.

Ең алдымен, жас ұрпақ бойында отаншылдық сезімді ояту үшін тәрбие үрдісінде этнопедагогиканы тиімді қолдана білуіміз қажет. Ал қазақ этнопедагогикасының негізі – халық педагогикасы. Халық педагогикасының арқауы – ауыз әдебиеті мен халықтың салт-дәстүрлері. Ал, бұл асыл мұраларды бала тәрбиесінде орынды пайдалана білу тәрбиеленушілеріміздің халықтық педагогиканы толық меңгеруіне зор ықпалын тигізеді.

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасының өзектілігі:

- Ел жастарының патриоттық сезімін, білім мен біліктілігін, дағдыларын, ізгілікті қасиеттерін, дүниетанымдық көзқарасын, жағымды мінез-құлық нормалары мен сыпайы этикалық қарым-қатынастарын ұлттық тәрбие арқылы қалыптастыруға мүмкіндік береді.
- Туған жерге, отанына деген сүйіспеншілігін қалыптастырады.

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасының мақсаты:

Халқымыздың салт-дәстүр, әдет-ғұрып, ырым-тыйымдарын және ұлттық ойындарды тәрбиенің көзі ретінде пайдаланып, ата – бабаларымыздан қалған асыл мұра, алтын қазынасын кейінгі жас ұрпаққа үлгі етіп, санасына жеткізу. Бөбекжайдағы өзге ұлт өкілдері балаларын салт-дәстүрмен бірге қазақ тілін құрметтеп, оны түсіну және қазақ тілінде сөйлеуге, салт-дәстүрді құрметтеуге үйрету, тәрбиелеу. Тәрбиеленушілер бойында ұлттық құндылықтарды қалыптастыру.

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасының міндеттері:

- Өркениетті елдер қатарынан орын алу жолындағы күресте рухани қазынамызды қазақтың өзіне ғана тән имандылығымен, сипатымен көрсету;

- Әдет-ғұрпымызды тәрбиеленушілер бойына сіңіріп, дарыту, рухани байлығы мол жан-жақты азамат тәрбиелеу;
- Тәрбиеленушілердің ұлттық рухын көтеріп, бойында дархан мінез қалыптастыру;
- Ұлттық ойындармен ойната отырып, салауатты өмір салтын қалыптастыру;
- қазақтың ұлттық болмысын құрайтын ұлттық құндылықтарымызды анықтау;
- ұлттық құндылықтарымызды классификациялау;
- ұлттық құндылықтар негізінде берілетін тәрбие түрлері, білім беру мазмұны, тәрбие мен білім берудің әдіс-тәсілдерін жетілдіру;
- ұлттық тәлім-тәрбие тарихын, ұлттық өнер-мәдениетті танып-білу;

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасын меңгертуде қолданылатын әдіс-тәсілдер:

- Проблемалық оқыту әдісі;
- Жобалау әдісі;
- Оқу мен жазу арқылы сын тұрғысынан ойлауды дамыту технологиясының стратегиялары мен элементтері;
- Тренинг;
- Ойын;
- Рефлексия;
- Логикалық жаттығулар.

Аталған әдіс-тәсілдер бөбекжайдағы тәрбиеленушілердің жас ерекшеліктеріне сәйкестендіріліп пайдаланылады.

Сөздік әдістері:

- көркем әдебиеттерді оқу;
- педагогтың айтуы бойынша ертегі кейіпкерлерін тауып, жұмбақтарды шешу.

Ойын әдістері:

- әртүрлі ойындарды ұйымдастыру (сюжетті-рольді, қимылды);
- дидактикалық, драматизациялық.

Практикалық әдістер

- балалардың нәтижелі қызметін ұйымдастыру;
- ертегілерді, әдеби шығармалардың үзінділерін қою;
- балалармен көрнекі құралдар жасау.

Жұмыс жүйесін құру барысында келесі негізгі бағыттарға ерекше назар аудардым:

- танымдық-ойын-сауық бағыты балаларды әр түрлі ертегі кейіпкерлерімен

таныстыру адам қызметінің осы компоненттерге ойын-сауық түрінде әсер ету мақсатын қояды.

- Практикалық бағыт-практикалық істермен байланысты салт-дәстүрлерді сахналау, көрсету.

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасының өнімі

Салт-дәстүр, әдет-ғұрып халықтың рухани өзегі, тілінің тірегі, мәдениетінің арқауы. Ғасырдан - ғасырға, ұрпақтан-ұрпаққа ауысып келе жатқан ата-дәстүрлердің желісін үзбей халқымыздың асыл мұрасы ретінде бағалап, оларды көздің қарашығындай сақтап, ілгері дамытып отыру өркенді де өнегелі іс. Болашақта ел тұтқасын ұстар азаматтардың өнегелі тәрбиесі – бүгінгі күн тәртібінде тұрған маңызды мәселелердің бірі.

Халық ауыз әдебиетін ұйымдастырылған оқу қызметінде қолдануда мынадай ерекшеліктерін атауға болады:

- 1) баланы ойната отырып күлдіру, күлдіре отырып өмірге үйрету жағы көзделеді;
- 2) баланың ішкі дүниесіне ой санасына бірден әсер ететін күшті де мағыналы бейнелер алынуы керек. Балаларды өмірдің жақсы болашағына қанаттандырып, шарықтатып отыру. (батырлар, Қожанасыр, Алдаркөсе)
- 3) балаларды алдымен оқиғаның туындауына, кейіпкерлер мінезінің әр жақты дамуына қызықтыру,
- 4) халық ауыз әдебиетін қолданғанда оның мазмұны, идеясы балалардың белсенділігін арттырып, өз өмірінің жарқын болашағын тануға үйретуі тиіс,
- 5) халық ауыз әдебиетін ұйымдастырылған іс-әрекетінде қолданғанда, баланың сүйіспеншілігін, өз ұлтына деген патриоттық сезімін оятып, баланың сөздік қорын байытуға көмектеседі.

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасының құрылымы:

Ұлттық құндылықтар негізінде тәрбиелене отырып баланың құзіреттілігі қалыптасады.

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасы мазмұнының базалық мазмұнының ерекшелігі:

Базалық білімді пайдалану арқылы балалардың қызығушылығын, талпынуын арттыра отырып, өздігінен жаңа білім алуына жағдай жасалады, құзіреттілігін қалыптастыру көзделеді.

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасын меңгерту формалары:

- Жекелеме жұмыстар,
- Орталықтардағы дербес жұмыстар,
- Топтық жұмыстар,
- Ұжымдық жұмыстар.

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасының тиімділігін бағалау критерилері

- Тәрбиеленушінің шығармашылық белсенділігінің жүйелі болуын үнемі қадағалап отыру.
- Меңгеретін тақырыптарды тәрбиеленушілердің жас ерекшеліктеріне сай беріп отыру керек.
- Өзге ұлт балаларына екі тілде меңгеруіне мүмкіндік беру.
- Жекелеме және топтық жұмыстар жүргізу.
- Ата-аналармен жұмыс түрлерін ұйымдастыру, іс-шараларға қатыстыру.
- Әдіс-тәсілдерді жүйелі қолданып отыру керек.
- Тәрбиеленушінің жетістігін әрқашанда мадақтап отыру керек.

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасын тиімді түрде жүзеге асыруда кездесетін кедергілер, болуы мүмкін қиындықтарды болжау:

1. тәрбиеленушілердің бөбекжайдан жиі қалуы;
2. ата-аналардың өз балаларына көп уақыт бөлмеуі;
3. өзге ұлт балаларының қазақ тілін тез меңгере алмауы.

Қорыта келгенде, бүгінгі күнде болашақ ұрпақты саналы да, әдепті тәрбиелеу үшін ең алдымен тәрбие ережелеріне сүйене отырып, ұлттық дәстүрімізді, дінімізді, ата-бабаларымыздан қалған насихат мұраларын балалардың санасына сіңіре білу балабақшаның басты міндеті. Тәрбиенің көзі-ата бабамыздан қалған дана сөздер десек, біздер яғни тәрбиешілер-сол насихаттарды жүргізушілерміз. Бұл қоғам алдындағы үлкен міндетіміз десекте болар. Жоғарыда айтылған жұмыстардың жемісі ретінде төмендегідей нәтижеге жетпекпіз.

Күтілетін нәтижелер:

- Салт-дәстүрді меңгереді.

- Ата-бабамыздың күнделікті тұрмыста қолданып, қазіргі таңда ұмытылып бара жатқан заттар мен бұйымдарды танып біледі.
- Ана тілін жетік меңгеріп сөздік қорлары молаяды.
- Ұлттық ойындар арқылы дене қозғалысы қалыптасады, түрлі жаттығуларды меңгереді.
- Ұлттық әшекейлермен зергерлік бұйымдарды көру, жасау арқылы шығармашылық қабілеттері дамиды.
- Үлкенді құрметтеп, кішіге қамқор бола білетін, отансүйгіш, ұлтжанды тұлға қалыптасады.

Балалардың жастары: ортаңғы, ересек, мектепалды даярлық тобы (3-4-5 жас)

Мерзімі: 3 жыл

Білім беру қызметінің тәртібі:

Вариативтік компоненттік шығармашылық жобасы аптасына 1 сағат күннің екінші жартысында өтіледі. Ұзақтығы балалардың жас ерекшелігіне қарай:

Ортаңғы топ: 15-20 мин.

Ересек топ: 20-25 мин.

Мектепалды даярлық тобы: 25-30 мин.

Ата-аналармен жұмыс:

1. Әңгіме.
2. Материалды іріктеу кезінде кеңес беру.
3. Сарапшылар ретінде әрекет етеді.

**«Ұлттық қазына» вариативтік компонент шығармашылық жобасы
бойынша ортаңғы топтың перспективалық жоспары**

№	Тақырыптар	Сағат саны	Уақыты
«Ақбота» ортаңғы тобы			
1	Қазақтың баспанасы-киіз үй	1	02.09.2021ж
2	Сандық	1	09.09.2021ж
3	Кебеже	1	16.09.2021ж
4	Текемет М.Кенбаев «Текемет басу»	1	23.09.2021ж
5	Сырмақ	1	30.09.2021ж
6	Ұршық	1	07.10.2021ж
7	Шілдеhana	1	14.10.2021ж
8	Бесікке салу	1	21.10.2021ж
9	Елін сүйген Елбасы	1	28.10.2021ж
10	Тұсау кесу	1	04.11.2021ж
11	Жұмбақтар	1	11.11.2021ж
12	Ұлттық ойындар	1	18.11.2021ж
13	Арқан тарту	1	25.11.2021ж
14	Асық ату	1	02.12.2021ж
15	Менің Отаным – Қазақстан	1	09.12.2021ж
16	Шәугім. Аққұман	1	23.12.2021ж
17	Ағаш ожау (шөміш). Саптыаяқ	1	30.12.2021ж
18	Ұлттық тағамдар (қазы-қарта, құрт-ірімшік)	1	06.01.2022ж
19	Қонақ күту- ата дәстүріміз	1	13.01.2022ж
20	Нан дастарханға қалай келеді?	1	20.01.2022ж
21	Бауырсақ	1	27.01.2022ж

22	Сусындар (шұбат, қымыз, айран)	1	01.02.2022ж
23	Ұлттық музыкалық аспаптар	1	03.02.2022ж
24	Домбыра	1	10.02.2022ж
25	Айтыс	1	17.02.2022ж
26	Әжемнің ертегісі	1	24.02.2022ж
27	Наурыз мерекесі	1	03.03.2022ж
28	Наурыз көже	1	10.03.2022ж
29	Ұлттық ыдыстар	1	17.03.2022ж
30	Ұлттық киімдер	1	24.03.2022ж
31	Қыз балалар киімі	1	31.03.2022ж
32	Ұл балалар киімі	1	07.04.2022ж
33	Зергерлік бұйымдар; сақина, білезік	1	14.04.2022ж
34	Тыйым сөздер	1	21.04.2022ж
35	Туған жер-алтын бесік	1	28.04.2022ж
36	Салт-дәстүрім – таусылмайтын байлығым	1	05.05.2022ж
37	Менің Отанымның табиғаты	1	12.05.2022ж
38	«Алдар көсе» ертегісі	1	19.05.2022ж
39	Жаңылтпаштар	1	26.05.2022ж

**Ортаңғы топқа арналған «Ұлттық қазына» вариативтік компоненттік
шығармашылық жобасының мазмұны**

№	Тақырыптар	Мақсаты
1	Қазақтың баспанасы-киіз үй	Киіз үй туралы мәлемет беру, киіз үйдің бөліктерімен таныстыру.

2	Сандық	Қазақтың ұлттық бұйымы сандықпен таныстыра отырып, үлкендер еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу
3	Кебеже	Кебеже туралы мәлімет бере отырып, оның пайдасы туралы айту.
4	Текемет М.Кенбаев «Текемет басу»	Текеметтің неден жасалатыны, не үшін қажет екені туралы мәлімет беру
5	Сырмақ	Сырмақ —киізден жасалып, өрнектелген қазақ төсеніштері екенін. көбіне үйдің қабырғалары мен еденін сәндеу үшін қолданылатын қолдан жасалған, арнайы тоқу технологиялары бар бұйымдар екенін айту.
6	Ұршық	Жүннен шүйкелеп жіп иіруге арналған жеңіл аспап, жіп иіретін құрал екенін, дәстүрлі қазақ қоғамында ұршықмал өнімдерін пайдаланудағы басты еңбек құралдарының бірі болғанын айтып, мәлімет беру
7	Шілдеhana	Шілдеhana—өмірге келген нәрестенің құрметіне жасалатын той екенін айта отырып, шілдеhana туралы толық мәлімет беру
8	Бесікке салу	Нәресте дүниеге келгенде таза, жылы болсын деп бесікке бөлейтіні, бесік туралы мәлімет бере отырып, салт-дәстүрге қызығушылығын арттыру.
9	Елін сүйген Елбасы	Елбасы өмірімен, қызметімен таныстыру, еліне, жеріне құрметпен қарауға тәрбиелеу.
10	Тұсау кесу	Тұсаукесер – сәби қаз тұрғаннан кейін тез жүріп кетсін деген тілекпен жасалатын ғұрып, ырым екенін айта отырып, салт-дәстүрге қызығушылығын ояту.
11	Жұмбақтар	Жұмбақ-адамның ой-өрісін, алғырлығын, білімін сынау мақсатында нақты бір зат немесе құбылысқа тұспалдап сипатталатын шағын әдеби

		жанр екенін түсіндіру.
12	Ұлттық ойындар	Ұлттық ойындар ертеден келе жатқан халқымыздың ойындары екенін түсіндіру, қимыл қозғалысын дамыту.
13	Арқан тарту	Арқан тарту — ұлттық ойын екенін, бұл ойынды ойнау үшін, алдымен бес-алты ойыншы тартқанда үзілмейтін арқан және үлкен адамның алақаны көлеміндей екі тақтай дайындап алу қажеттігін айта отырып, ойынға қызығушылығын ояту.
14	Асық ату	Асық ойыны — қазақ халқының дәстүрлі ойыны екенін айта отырып, асық ойыны мергендікке, ептілікке баулитыны туралы мәлімет беру.
15	Менің Отаным – Қазақстан	Отан, туған ел туралы түсінік бере отырып, өз елінің патриотын тәрбиелеу.
16	Шәугім. Аққұман	Шай қайнататын ыдыс екенін айта отырып, шәугімнің түрлерімен таныстыру.
17	Ағаш ожау (шөміш). Саптыаяқ	Ыдыстың қажеттілігі, неден жасалатыны туралы мәлімет беру.
18	Ұлттық тағамдар (қазы-қарта, құрт-ірімшік)	Ұлттық тағамдар түрлерімен таныстыра отырып, олардың пайдасы туралы мәлімет беру.
19	Қонақ күту- ата дәстүріміз	Қонақ күту- ата дәстүріміз екенін, қонақ келсе үйге құт-береке келетінін айта отырып, адамгершілікке тәрбиелеу.
20	Нан дастарханға қалай келеді?	Нанның қайдан, қалай келетінін айта отырып, үлкендер еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.
21	Бауырсақ	Бауырсақ-ұлттық тағамдардың бірі екенін, оның жасалу жолымен таныстыру.
22	Сусындар (шұбат, қымыз, айран)	Сусындар ертеде қазақ халқының ұлттық тағамдарының бірі екенін айта отырып, түрлерімен таныстыру.

23	Ұлттық музыкалық аспаптар	Ұлттық музыкалық аспаптармен таныстыр отырып, олардың неден жасалатыны, қалай пайдаланатыны туралы мәлімет беру.
24	Домбыра	Домбыра-ұлттық музыкалық аспап екенін, оны ертеде қалай пайдаланағаны туралы мәлімет бере отырып, қызығушылықтарын ояту.
25	Айтыс	Айтыс өнері туралы мәлімет бере отырып, қызығушылықтарын ояту.
26	Әжемнің ертегісі	Қазақ халқының ертегілерімен таныстыра отырып, ертегінің пайдасы туралы мәлімет беру.
27	Наурыз мерекесі	Наурыз мерекесі ертеден келе жатқан ұлттық мереке екенін айта отырып, толық мәлімет беру.
28	Наурыз көже	Наурыз көженің қалай дайындалатыны, оған қосатын заттарды айта отырып, салт-дәстүрге қызығушылығын ояту.
29	Ұлттық ыдыстар	Ұлттық ыдыстарға нелер жататынын айта отырып, олардың қолданысы туралы толық мәлімет беру, қолөнер шеберлерінің жұмысына қызығушылықтарын ояту.
30	Ұлттық киімдер	Ұлттық киімдердің түрлерімен таныстыра отырып, сүйіспеншіліктерін арттыру.
31	Қыз балалар киімі	Қыз балалардың киімдерімен таныстыру, олардың ерекшеліктерін айту, қызығушылықтарын ояту.
32	Ұл балалар киімі	Ұл балалар киімдерімен таныстыра отырып олардың қолданылуы, қыз балалардың киімдерінен ерекшеліктері туралы мәлімет беру.
33	Зергерлік бұйымдар; сақина, білезік	Зергерлік бұйымдармен таныстыра отырып, үлкендер жұмысына құрметпен қарауға тәрбиелеу.
34	Тыйым сөздер	Тыйым сөздердің мағынасын аша отырып, қолданылуын айту.

35	Туған жер-алтын бесік	Туған жер туралы мәлімет бере отырып, елін, жерін сүйетін патриот тәрбиелеу.
36	Салт-дәстүрім – таусылмайтын байлығым	Салт-дәстүр туралы мәлімет бере отырып, оларды сақтауды, құрметпен қарауға тәрбиелеу.
37	Менің Отанымның табиғаты	Қазақстанның табиғатымен таныстыра отырып, табиғатты қорғауға, сақтауға тәрбиелеу.
38	«Алдар көсе» ертегісі	Ертегі мазмұнымен таныстыра отырып, адамгершілікке тәрбиелеу.
39	Жаңылтпаштар	Жаңылтпаш туралы мәлімет бере отырып, тіл айлықтарын дамыту.

Әдістемелік ұсыныстар

Мектепке дейінгі балалардың этнопедагогикалық тәрбиесін ең алдымен адамгершілік-рухани тәрбие ретінде қарастыру керек, өйткені адам өзінің тарихымен, салт-дәстүр, әдет-ғұрпын, өткенін білмей, келешекте дамып, жетілуі екіталай. Өткен тарихын біле отырып, келешекке бет бұрады.

Этнопедагогикалық тәрбие жүйесі педагогтердің алдына мынадай міндеттерді қояды:

- салт-дәстүр, әдет-ғұрыптың қаншалықты маңызды екенін түсіну;
- этнопедагогикалық тәрбие арқылы балаларды адамгершілікке, мейірімділікке тәрбиелеу;
- балалардың тыйым сөздерді түсіну арқылы жаман әдеттерден жирену сезімдерін дамыту;

Мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік білім беру стандартын мектеп жасына дейінгі балалардың тіршілік әрекетін ұйымдастыру мен мазмұнын анықтауға талдай отырып, мен мектепке дейінгі балалардың этнопедагогикалық білім алуын барлық білім беру салалары бойынша жүзеге асыруға болатын деген қорытындыға келдім.

«Денсаулық» білім беру саласының мазмұны:

- Ұлттық ойындар арқылы дене қозғалысын, қимыл белсенділігін арттыру;

«Коммуникация» білім беру саласының мазмұны:

- Салт-дәстүрді көрсете отырып, рольдерге бөлініп ойнауды үйренеді;
- Сөздік қорын, тіл байлығын дамыту;
- Әңгімелеп айтуға үйрету;
- Логикалық ойлау қабілеттерін дамыту.

«Таным» білім беру саласының мазмұны:

- балалардың ой-өрісін кеңейту;
- Отан, табиғат ерекшеліктері туралы түсініктерін қалыптастыру.

«Шығармашылық» білім беру саласының мазмұны:

- Қолөнер бұйымдарына қызығушылықтары арта отырып, мамандық таңдауға көмегі тиеді;
- Ертегілерді тыңдай отырып, оларды сахналауды үйренеді.

«Әлеумет» білім беру саласының мазмұны:

- қоғамда қабылданған нормалар мен құндылықтарды меңгеруге;
- эмоционалдық көңіл-күйді, оның ішінде ертегілер, жұмбақтар арқылы табиғи объектілерге қатысты көңіл-күйді дамыту;

Білім беру салаларының нақты мазмұны балалардың жас және жеке ерекшеліктеріне байланысты және балалардың этнопедагогикалық бағыттағы қызметінің әр түрлі түрлерінде іске асырылады.

Білім беру мекемесінде орта:

- танымдық іс-әрекет, эксперимент жасау, зерттеу объектілерін жүйелі бақылау;

- табиғат құбылыстарына қызығушылықты күшейту;
- экскурсиялар, мұражайдағы сабақтар;
- баланың адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру;

Этнопедагогикалық тәрбие беру мақсатында көрнекіліктер ретінде киіз үй, үй жиһаздары, ыдыс-аяқтар, ұлттық киімдер, зергерлік бұйымдар пайдаланылады. Ұлттық киімдер мен заттардың ұйымдастырылған оқу қызметінде пайдаланылуы балалардың көздерін үйретіп қана қоймай, бұл бұйымдар жайлы біраз мағұлмат алып, аттарымен танысып әрі не үшін қолданылатынынан да хабардар болуға мүмкіндік береді. Салт-дәстүрлер баланың дүниеге келген күнінен бастап өмір баспалдақтарындағы әрбір қадамында пайдаланылады. Балалардың тілдік қорының молайып, өз ойларын толық жеткізе білуге деген құлшынысының артуы, сахналық қойылымдарға қатысып, шығармашылық ізденіске талпынуы-қол жеткен жетістіктеріміз. Бағдарламаның маңыздылығы балаларды ортаңғы топтан бастап өз-өзін ұстай білу мәдениетіне, туыстық, достық, жолдастық қарым-қатынастарға, табиғатты, қоршаған ортаны сақтау, адамгершілікке, әдептілікке, әдемілікке тәрбиелеуде, олардың ой-өрісін, санасын, мінез-құлқын қалыптастыруға тиімді әсер етеді. Осы бағдарлама балалардың салт-дәстүрлерді тереңірек үйренуіне, өз еліне, халқына деген сүйіспеншілік сезімдерінің оянуына, қазақ халқының ертегі, аңыздарына деген қызығушылықтарының артып, сахналық қойылымдарға қатысуына жол ашады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасы «Білім туралы» Заңы. 27.07.2007ж, Астана Ақорда.
2. Бала құқықтары туралы Конвенция.
3. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру-мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына жолдауы. 06.02.2008 ж, Астана
4. Қазақстан Республикасы мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту. ҚР МЖМБС 1.001-2001
5. Қазақстан Республикасындағы білім беруді дамытудың 2005-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.
6. Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігі орта білім департаментінің №02-3-1/562 04.04.200 ж хаты «Мектепке дейінгі тәрбие мен білім және мектепалды даярлық» мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты» жобасы. 2008 ж, Астана
7. Жеті қазына. Алматы. 2001 жыл.
8. Отбасы және балабақша №2 2012 жыл
9. Бала тәрбиесі №2 2009 жыл

